

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Скрипник Світлана СКРИПНИК

"*24*" *червня* 2021 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Танклевська Наталія ТАНКЛЕВСЬКА

Протокол засідання кафедри економіки та фінансів ХДАЕУ

від "*24*" *червня* 2021 року № *11*

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АГРАРНА ЕКОНОМІКА»

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий) рівень

Освітня програма – «Економіка»

Спеціальність – 051 Економіка

Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Херсон – 2021

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Аграрна економіка
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Економіки та фінансів
Викладач	Грановська В. Г. – доктор економічних наук, доцент
Контактна інформація	Грановська В. Г. Контактна інформація моб. тел.: 095 419 15 15 e-mail: vgranovska@ukr.net
Графік консультацій	понеділок 14.00-16.00
Програма дисципліни	Програма вивчення навчальної дисципліни складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії спеціальності 051 Економіка.
Мова викладання	Українська

1. Анотація курсу

Анотація курсу	У межах цього курсу здобувачі вищої освіти поглиблюють та систематизують знання щодо форм прояву законів економіки у сільськогосподарському виробництві, методів і прийомів використання природних і промислових засобів виробництва для отримання максимальної кількості продукції при оптимальних затратах на її виробництво.
Інформаційний пакет дисципліни	http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/course/view.php?id=630

2. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	<u>Мета викладання дисципліни</u> полягає у формуванні у здобувачів вмінь та навичок застосовування на практиці теоретичні та методологічні основи формування та реалізації аграрної економіки, вміння оцінювати її ефективність та обґрунтовувати вибір тих чи інших заходів державного регулювання, пошуку ефективних шляхів досягнення стану економіки стійкого розвитку.
Завдання вивчення дисципліни	<u>Завдання вивчення дисципліни</u> передбачає теоретичну підготовку здобувачів третього рівня вищої освіти з питань: економічної сутності, характеру і головних компонентів аграрної економіки; методологічних та макроекономічних засад формування аграрної політики країни; правових підстав та особливостей діяльності державних органів та інститутів з питань аграрної політики, а також порядку використання ними різноманітних ринково-політичних інструментів; ефективності заходів фінансово-кредитної, податкової, цінової політики в аграрному секторі, а також аграрно-соціальної та аграрно-екологічної політиці держави; розуміння особливостей формування системи управління аграрною економікою у країнах із різним рівнем соціально-економічного розвитку. <i>Результатом вивчення дисципліни «Аграрна економіка» є набуття таких знань та вмінь:</i> знання про: - економічну сутність, характер і головні компоненти аграрної економіки;

	<ul style="list-style-type: none"> - механізми формування національних та світових агропродовольчих ринків, вплив аграрної економіки України на міжнародну торгівлю та продовольчу світову безпеку; - інструменти регулювання ринків агропродовольчої продукції та економічні наслідки їх застосування; - основні підходи до оцінювання рівня державної підтримки аграрного сектору; - засади аграрно-екологічної, аграрно-соціальної політики, їх сучасні аспекти і проблеми реалізації; - основні етапи розвитку аграрної економіки України та її основні напрями розвитку; - сучасний стан процесу реформування економічних відносин, характерні риси бюджетної, податкової, фінансово-кредитної та цінової політики; - особливості формування окремих продовольчих ринків в Україні з позиції попиту і пропозиції, інструменти державного регулювання внутрішнього ринку та зовнішньої торгівлі сільськогосподарською продукцією; - особливості формування аграрної політики у країнах з різним рівнем економічного розвитку. <p>уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - формувати мету та систему цілей аграрної економіки; - аналізувати наслідки використання окремих інструментів регулювання внутрішнього агропродовольчого ринку та зовнішньої торгівлі з точки зору їх впливу на виробників, споживачів та державний бюджет; - визначати рівень захисту аграрного сектору із використанням загальноприйнятої світовою спільнотою методології; - оцінювати міжнародну конкурентоспроможність вітчизняного сільськогосподарського виробництва; - визначати основні показники продовольчої безпеки держави та фактори, що на неї впливають; - аналізувати ефективність окремих заходів бюджетної, податкової, фінансово-кредитної та ринкової політики держави; - обґрунтовувати пріоритети державної структурної, соціальної та екологічної політики.
--	---

3. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Інтегральна	Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки у професійній та дослідницько-інноваційній діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань з сучасних економічних процесів та їх застосування у професійній практиці.
Загальні	<ul style="list-style-type: none"> - ЗК 4. Здатність володіти соціально-комунікативними навичками ефективного спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), реєструвати права інтелектуальної власності. - ЗК 5. Здатність до аргументованого обґрунтування власних поглядів та гіпотез, генерувати нові ідеї (креативність) на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження, демонструвати творчий та інноваційний потенціал в дизайні й синтезі рішень та в розробці проєктів

Спеціальні (фахові)	<ul style="list-style-type: none"> - ФК 1. Здатність формувати науковий світогляд у сфері економіки з можливістю інтеграції знань з різних наукових сфер та застосуванням системного підходу. - ФК 3. Здатність до виконання наукових досліджень у сфері економіки на відповідному фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем - ФК 4. Здатність обирати методи, необхідні для досягнення поставленої мети дослідження та приймати науково обґрунтовані рішення у професійній діяльності. - ФК 6. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземною мовами. - ФК 7. Здатність створювати нові цілісні знання щодо шляхів та засобів вирішення комплексних соціально-економічних проблем, проведення дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки. - ФК 8. Вміння аналізувати зв'язки та взаємний вплив соціальних та економічних факторів розвитку держави і суспільства, розвитку та управління економікою. - ФК 10. Здатність виявляти і розв'язувати комплексні проблеми розвитку аграрної економіки та її окремих галузей з урахуванням світових тенденцій. - ФК 11. Здатність здійснювати критичний аналіз, оцінювання і синтез нових та складних ідей в економіці, обирати методи, механізми та інструменти розробки та реалізації наукових проєктів.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	<ul style="list-style-type: none"> - ПРН 1. Мати теоретичні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій. - ПРН 2. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері економіки з метою досягнення економічної та соціальної ефективності в умовах глобалізації та невизначеності. - ПРН 6. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях - ПРН 9. Розуміти особливості міждисциплінарних взаємодій, характерних для сучасної науки і філософії, особливості філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації. - ПРН 11. Розуміти суть економічних та соціальних відносин, процесів та закономірності їх розвитку; сутність економічної політики, економіки, аграрної економіки. - ПРН 12. Створювати та інтерпретувати нові знання з економіки та управління національним господарством, за галузями, підприємствами, за видами економічної діяльності. - ПРН 13. Уміти застосовувати інформаційні технології до аналізу управлінських рішень, проводити комп'ютерне моделювання та комплексний економічний аналіз в умовах ризику і невизначеності.

4. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	1
Семестр	1
Курс	1 курс
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента
Пререквізити	Навчальна дисципліна базується на знаннях таких дисциплін: «Філософія науки та академічна етика», «Методологія й організація наукових досліджень та академічне письмо», «Спеціальність Економіка», «Філософія», «Економіка підприємства»
Постреквізити	Знання можуть бути використані при написанні дисертаційної роботи, проведення іншого виду наукової діяльності.

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	4.0
Лекції	14 год.
Практичні / Семінарські	16 год.
Лабораторні	-
Самостійна робота	90 год.
Форма підсумкового контролю	залік

6. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Кабінет № 102 (70,0 м ²)
Обладнання	Настінна дошка, багатофункціональний телевізор рідкокристалічний S65UYD20D Smart, інструктивно-методичні матеріали

7. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Письмові роботи подані із порушенням термінів виконання (без поважних причин), виконані не в повному обсязі або з ознаками академічної недобросовісності можуть бути оцінені на нижчу оцінку. Перескладання пропусків відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Пропущені заняття (як з поважних, так і неповажних причин), мають бути відпрацьовані в день консультації особисто. Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Опорним для підготовки відповідей та доповідей є матеріали лекції та рекомендованої літератури. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни.
Академічна доброчесність	Дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин здобувачами освіти є обов'язковим. Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів або перескладання форми контролю. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1. Аграрна економіка							
1	Лекція 1	Теоретичні та методологічні основи аграрної економіки	2				
	П.Р.1	Дослідити поняття, зміст та завдання аграрної економіки. Визначити критерії та показники ефективності аграрної економіки. Охарактеризувати та розкрити основні теоретичні і методологічні основи аграрної політики. Дослідити державне регулювання сільськогосподарського виробництва, суть та цілі аграрної політики держави. Розкрити сутніють політики держави в аграрній сфері. Сформувати модель процесу формування аграрної політики. Визначити та надати характеристику груп інтересів в аграрній політиці, їх взаємовплив та взаємозв'язок.			2		5
	С.Р.1	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання тестових завдань				14	3
2	Лекція 2	Агропромисловий комплекс, його функціонально –компонентна структура та ресурсний потенціал.	2				

	П.Р.2	Проаналізувати теоретичні та методологічні аспекти залучення населення і трудових ресурсів в аграрній економіці. Охарактеризувати природні ресурси та їх використання. Визначити суть, значення та порядок використання земельних ресурсів. Нормативно-правове та економічне регулювання лісових, водних ресурсів. Кліматичні умови та їх вплив на сільськогосподарське виробництво. Визначити особливості формування агропромислових комплексів. Розкрити поняття, зміст та структуру сільського господарства. Вивчити сучасний стан, теоретичні та методологічні підходи галузі рослинництва та тваринництва. З'ясувати стан та перспективи вдосконалення харчової промисловості.			2		5
	С.Р.2	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання тестових завдань, підготовка реферату				12	7
3	Лекція 3	Тема 3. Заходи регулювання внутрішнього агропродовольчого ринку.	2				
	П.Р.3	Засвоєння поняття та видів інструментів регулювання аграрного виробництва. Характеристика заходів державного регулювання внутрішнього агропродовольчого ринку, що мають вплив на рентабельність сільськогосподарського виробництва і заходи, що не мають вплив на рентабельність сільськогосподарського виробництва. Дослідження способів досягнення рентабельності сільськогосподарського виробництва. Характеристика заходів державного регулювання, що стимулюють попит на сільськогосподарську продукцію і заходи, що обмежують пропозицію сільськогосподарської продукції. Аналіз цінової політики на агропродовольчому ринку, її завдання та основні інструменти. З'ясування поняття та меж державного адміністративного контролю за цінами. Формування розуміння сутності інструментів підвищення попиту та обмеження пропозиції на сільськогосподарську			2	5	
	С.Р.3	Самостійне опрацювання теоретичних питань, виконання тестових та практичних завдань				12	6
4	Лекція 4	Економічні наслідки застосування окремих інструментів регулювання вітчизняного аграрного сектору.	2				
	П.Р.4	З'ясування наслідків державного втручання в сільськогосподарське виробництво та завдання аналізу аграрної політики держави. Формування теоретичних основ аналізу рівня добробуту суспільства. Дослідження концепції витрат та концепції корисності в прикладній економічній науці про добробут суспільства. Основні концепції прикладної економічної			2		5

		науки про добробут (welfare economics): концепція надлишку виробника (producer surplus), концепція надлишку споживача (consumer surplus) та концепція ринкової рівноваги. Застосування аналізу добробуту суспільства при дослідженні ефективності використання інструментів аграрної політики держави.					
	С.Р.4	Самостійне опрацювання теоретичних питань, виконання тестових та практичних завдань, підготовка реферату				12	10
5	Лекція 5	Заходи регулювання зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією.	2				
	П.Р.5	Вивчити роль торгівлі у розвитку сільськогосподарського виробництва. Проаналізувати базові теорії міжнародної торгівлі агропродовольчою продукцією. Основні показники міжнародної конкурентоспроможності країни на світовому агропродовольчому ринку. З'ясувати суть та завдання зовнішньоторговельної політики держави в аграрному секторі., та визначити основні відмінності між політикою протекціонізму і лібералізацією зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією. Дослідити інструменти регулювання імпорту та експорту агропродовольчої продукції, їх вплив на аграрну економіку			2		5
	С.Р.5	Самостійне опрацювання теоретичних питань, виконання тестових та практичних завдань				14	6
6	Лекція 6	Генеza, стан та перспективи державної підтримки аграрного сектору.	2				
	П.Р.6	Визначити основні тенденції реформування економічних відносин у аграрному секторі на початкових етапах ринкової трансформації економіки України. Вивчити основні засади державної аграрної політики у пореформений період. Проаналізувати нормативно-правову базу сучасної аграрної політики України. Мета та пріоритети сучасної аграрної політики України. Визначити основні чинники, що визначають результативність аграрної політики. Дослідити структуру сільськогосподарського виробництва в Україні Порівняльні переваги українського аграрного сектору на світовому агропродовольчому ринку, міжнародна конкурентоспроможність окремих агропродовольчих товарів. Державне регулювання експортно-імпоротної діяльності в АПК України.			2		5
	С.Р.6	Самостійне опрацювання теоретичних питань, виконання тестових та практичних завдань				12	6
	Лекція 7	Основні підходи до оцінки рівня державної підтримки аграрного сектору та регулювання світової агропродовольчої системи в рамках СОТ.	2				

7	П.Р.7-8	Вивчити основні підходи до оцінки рівня державної підтримки аграрного сектору: номінальний та реальний рівень захисту внутрішнього продовольчого ринку, показники державної підтримки виробників та споживачів сільськогосподарської продукції за методологією Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), визначення рівня підтримки аграрного сектору відповідно до методології СОР (сукупний вимір підтримки). Знати загальні підходи до регулювання агропродовольчої торгівлі в рамках Світової організації торгівлі (СОТ). Орієнтуватися в положеннях Уругвайської угоди про сільське господарство (УУСГ) СОТ. Вимоги щодо доступу до внутрішнього агропродовольчого ринку в УУСГ. Правила застосування експортних субсидій у рамках СОТ. Розуміти процедуру регулювання внутрішньої підтримки сільськогосподарського виробництва відповідно до УУСГ. Дослідити питання підтримки сільськогосподарського виробництва у поточному раунді переговорів у рамках СОТ.			4	10	
	С.Р.7-8	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання практичних завдань				14	3
		Виконання та захист індивідуального завдання					6
Всього за змістовою частиною 1						90	
Додаткові бали						10	
Максимальна кількість балів						100	

9. Форми і методи навчання

Лекція	Методи навчання, які використовуються: словесні, наглядні, пояснювально-ілюстративні, аналітичні, дослідницькі. Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів здійснюється через застосування таких форм навчання, як: проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання; презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань, рефератів, есе; застосування наочних матеріалів; моделюючі вправи, розв'язування творчих задач та завдань; консультації (настановні, контрольні, проблемні); написання наукових завдань.
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, дебати, кейс-методи, метод «мозкового штурму» тощо.
Лабораторні	-
Самостійна робота	Самостійна та індивідуальна роботи здобувача передбачає теоретичне опрацювання питань, передбачених силабусом та програмою освітньої компоненти, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті

коротко, їх поглиблену проробку за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу. Видами роботи можуть бути підготовка до практичних (семінарських) занять, виконання тренувальних тестів, написання рефератів, есе, пошук інформації з літературних джерел і мережі Internet та проведення елементів наукової роботи. Наукова робота здобувачів здійснюється у роботі гуртків, підготовці та виступах на наукових студентських конференціях, написанні статей.

10. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль

Використовують наступні методи контролю: усний, письмовий, комбінований, дискусійний.

Тестовий контроль, перевірка творчих завдань, оцінка за активність здобувачів на заняттях, тези виступів на конференціях, участь у конференціях, публікація статті, створення презентацій.

Підсумковий контроль за змістовою частиною

Опитування

Підсумковий контроль

Основні методи контролю знань здобувачів:

за окремою змістовою частиною:

- усна перевірка (опитування, розв'язання проблемних ситуацій тощо) на практичних заняттях, враховуючи, що рівень підготовки здобувача науково-освітнього рівня доктор філософії відображає систематичність його самостійної роботи над курсом (8 занять × 5 бал = 40 балів);
 - тестова перевірка за темами дисципліни (6 тем × 3 бал = 18 балів);
 - практична перевірка - розв'язання задач, вправ (6 робіт × 3 бали = 18 балів);
 - захист рефератів, доповідей (2 роботи × 4 бали = 8 балів);
 - виконання і захист ІНДЗ (1 робота × 6 балів = 6 балів).
- до 10 додаткових балів за участь у неформальній освіті, участь у конференціях, проходження стажування тощо.

Поточний контроль: загальна (максимальна) сума балів за змістові частини – 90; загальна (максимальна) сума балів, з урахуванням додаткових балів - 100.

Здобувач науково-освітнього рівня доктор філософії може бути допущений до іспиту, якщо він має позитивні оцінки за підсумками кожної із змістових частин.

Підсумковий контроль: залік.

Максимальна кількість - 100 балів.

Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО ХДАЕУ.

Розподіл балів з дисципліни «Аграрна економіка»

Поточне оцінювання та самостійна робота								Додаткові бали	Підсумковий бал
Змістовний модуль 1									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	12	11	12	11	14	8	14	10	100

11. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Задовільно	
64-73	D	Задовільно	
60-63	E	Незадовільно	не зараховано
35-59	FX	Незадовільно	
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

12. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література
<ol style="list-style-type: none"> Gail L. Cramer, Clarence W. Jensen, Douglas D. Southgate Jr. (2016) Agricultural Economics and Agribusiness 8th Edition. Hranovska V.H. Geomarketing as a tool for ensuring the competitive development of agricultural enterprises / Scientific approaches to modernizing the economic system: vector of development: collective monograph / V. O. Boiko, N. I. Verkhoglyadova, O. M. Volska, V. H. Hranovska. – Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2020. 352 p. (55-74 p) John Penson, Oral Capps Jr., C. Rosson, Richard Woodward (2018) Introduction to Agricultural Economics (What's New in Trades & Technology) Kyrylov, Y., Hranovska, V., H. Zhosan, I. Dotsenko Innovative Development of Agrarian Enterprises of Ukraine in the Context of the Fourth Industrial Revolution. Solid State Technology. 63 (6), 2020, pp. 1430 – 1448. Theodore A. Feitshans (2019). Agricultural and Agribusiness Law Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник / В. Г. Андрійчук. К. : КНЕУ, 2013. 779 с. Андрушко Р., Мирончук З. Агроінновації як об'єкт обліку та контролю. Аграрна економіка. 2020 Т. 13 № 3-4. С. 10-19. Антошкін В. К. Закордонний досвід державного сприяння розвитку аграрного сектора в контексті забезпечення економічної безпеки. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2021. № 1. С.

	<p>21–30.</p> <p>9. Височанська М. Я. Аспекти системного підходу до еколого-економічних засад розвитку аграрного сектору в контексті транскордонного співробітництва .Економіка та держава. 2021. № 6. С. 73-77.</p> <p>10. Економіка аграрного підприємства: навчальний посібник / О. М. Петрига, Т. І. Яворська, Ю. О. Прус; за ред. О. М. Петриги, Т. І. Яворської. Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2016. 498 с.</p> <p>11. Іванілов О. Економіка підприємства. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 728 с.</p> <p>12. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка: навчальний посібник. Н.Мацелюх, І. Максименко. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 382 с.</p> <p>13. Комарницький І.Ф., Терлецька Ю.О. Антикризове управління підприємством: теорія та практика: навч. посіб. 3-є вид., без змін. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т. 2020. 248 с.</p> <p>14. Морарь Д. Р. Напрями розвитку державно-приватного партнерства в аграрному секторі економіки України . Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 10. С. 89-95.</p> <p>15. Світова економіка = World economics : навч. посіб. / [В. М. Фомішина та ін. ; за ред. В. М. Фомішиної]. Укр.-англомов. вид. Одеса : Олді плюс, 2021. 611 с.</p>
Додаткова	<p>1. Височанська М. Я. Еколого-економічні основи розвитку аграрного сектору у контексті транскордонного співробітництва. Агроекологічний журнал. 2021. № 2. С. 46-51</p> <p>2. Височанська М. Я. Еколого-економічні та соціальні ризики розвитку аграрного сектору у контексті транскордонного співробітництва. Агросвіт. 2021. № 12. С. 45-50.</p> <p>3. Галушка З.І. Катаранчук Г.Г. Поведінка домашніх господарств України: моделі та особливості регулювання : монографія. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2018. 190 с.</p> <p>4. Господарський менталітет та національні особливості процесів соціалізації економіки : монографія / З.І. Галушка, О.О. Лусте. Чернівці, Чернівецький нац. ун-т, 2017. 264 с.</p> <p>5. Грановська В. Г. Підвищення конкурентоспроможності продукції овочівництва на основі управління якістю. Сучасні тренди і перспективи розвитку овочівництва у Херсонській області : монографія. Вип.2 / за ред. д.е.н., проф. Н.С. Танклевської. Херсон: ВД «Гельветика», 2019. 308 с.</p> <p>6. Грищенко Н. В. Кадрові ресурси в системі економічного потенціалу аграрних підприємств Електронний. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2020. № 6. С. 266-270.</p> <p>7. Губар Ю., Хавар Ю., Гулько О., Івахнюк Х. Аналіз світового досвіду для формування ринку землі в Україні. Аграрна економіка. 2021. Т. 14 № 1-2. С. 27-35.</p> <p>8. Кирилов Ю.Є., Грановська В. Г. Забезпечення конкурентних переваг аграрних підприємств шляхом впровадження технологічних інновацій у виробничі процеси. Агросвіт. 2019. № 23 С. 3-7.</p> <p>9. Колотуха С. М. Мельник К. М., Пономаренко О. В. Проблеми фінансово-кредитного забезпечення аграрного сектору економіки. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2021. Вип. 98(2). С. 123-134.</p>

	<p>10. Крикунова В.М., Грановська В.Г. Інноваційні підходи до технології виробництва і диверсифікації бізнесу в овочівництві / матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні технології та актуальні питання післязбиральної доробки плодовоовочевої продукції як важіль підвищення економічної ефективності», (Херсон 14-15 березня 2019 р.) Херсон : ВД «Гельветика» , 2019. 560 с.</p> <p>11. Пищенко О. В. Напрями гармонізації інтересів суб'єктів механізму регулювання еколого-економічної безпеки аграрного сектору. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2020. № 3. С. 266-269.</p> <p>12. Погребняк Л., Дудяк Р., Бугіль С. Вплив пандемії Covid-19 на стан туристичного та рекреаційного бізнесу в Україні. Аграрна економіка. 2020 Т. 13 № 3-4. С. 62-67.</p> <p>13. Поленкова М. В. Специфіка функціонування підприємств аграрного сектору у контексті соціально-економічного розвитку України. Центральнотаврійський науковий вісник . Економічні науки. 2020. № 5. С. 238-245.</p> <p>14. Рібейро Рамос О. О. Обліково-інформаційний аспект оцінювання фінансово-економічної ефективності екологічного менеджменту аграрних підприємств. Управління економікою: теорія та практика. 2020. С. 204-215.</p> <p>15. Томашук І. О. Теоретичні аспекти сутності банківського кредиту та особливості кредитних відносин в аграрному секторі економіки. Економіка АПК. 2021. № 5. С. 101-112.</p>
<p>Інформаційні ресурси</p>	<p>1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://www.rada.gov.ua/</p> <p>2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: http://www.kmu.gov.ua/</p> <p>3. Архів наукового журналу "Аграрна Економіка" ("Agrarna Ekonomika"). URL: http://agrarianeconomy.kl.com.ua/agrarianeconomy/index.php/en/archive</p> <p>4. Архів наукового журналу "Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка". URL: http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal</p> <p>5. Архів наукового журналу "Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки". URL: http://www.tnv-agro.ksauniv.ks.ua/</p> <p>6. Офіційний сайт Державної статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/</p> <p>7. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України https://minagro.gov.ua/ua</p> <p>8. Офіційний сайт Міністерства економіки України URL: https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA</p> <p>9. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/</p> <p>10. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого. URL: https://nlu.org.ua/</p> <p>11. Реєстри в АПК. URL: https://minagro.gov.ua/ua/file-storage/rejestri-v-apk</p> <p>12. Репозитарій ХДАЕУ. URL: http://dspace.ksau.kherson.ua/</p>